

Vogelstudie en vogelbescherming in Hongarije

Dénes Jánossy

De Hongaarse Ornithologische Vereniging werd begin 1974 opgericht met 200 leden. Dat er in Hongarije een grote interesse bestaat voor de ornithologie, in het bijzonder voor de vogelbescherming, bewijst het sterk toenemende aantal leden, dat sedert de oprichting is opgelopen tot 3000 leden. Het grootste deel (circa 60 tot 70%) van de leden zijn jonge mensen, maar ook de oudere generatie is goed vertegenwoordigd. Juridisch werden de statuten zodanig opgesteld, dat ook buitenlanders lid van de vereniging kunnen worden.

Dr. Dénes Jánossy, president van Hongaarse Ornithologische Vereniging.
Foto: Jaap Taapken

Organisatie

De werkzaamheden van de vereniging bestrijken een uitgebreid scala. Er worden reeds talloze werkgroepen opgericht, met inbegrip van secties die zich bezighouden met fenologie, vogeltrekonderzoek en het ringonderzoek. In de afgelopen jaren werden, voornamelijk door jonge medewerkers in het kader van jeugdkampen jaarlijks 30.000 tot 40.000 vogels geringd. Vooral het aantal geringde *Acrocephalus*-soorten (rietvogels) is groot. Een deel van deze zomerkampen, waaraan jaarlijks 300 tot 400 leden deelnemen, houdt zich behalve met het ringen van vogels ook bezig met het voorlichting geven aan jongeren over algemene natuurbescherming, over het behoud en het beheer van onze nog natuurlijke gebleven omgeving.

In het jaar 1979 zijn wij gestart met het internationale atlas-project, waarbij alle in ons land broedende vogelsoorten op kaart worden gebracht. De faunistische sectie houdt zich daarbij gelijktijdig bezig met de speciale populatietelling van zeldzame en bedreigde vogelsoorten, zoals bijvoorbeeld de nesten van stootvogels, Ooievaars, Hazelhoenders en dergelijke.

Er zijn thans 27 werkgroepen opgericht, die met hun 10 tot wel 300 medewerkers, het grootste deel van ons land bestrijken.

Vogelbescherming

Met uitzondering van de 26 bejaagbare vogelsoorten zijn alle andere (313 soorten) bij de wet beschermd. Bovendien is het mogelijk thans hoge geldboeten te eisen van personen die de wet op de vogelbescherming overtreden. Onze activiteiten zijn ook toegespitst op deze tak van de vogelbescherming.

Op het gebied van wintervoeding voor vogels zijn wij ook erg actief. Elke winter worden bijvoorbeeld de zangvogels gevoederd met honderden kilo's zaad, dat op bepaalde plaatsen wordt uitgestrooid en vanaf een centrale plaats wordt verdeeld.

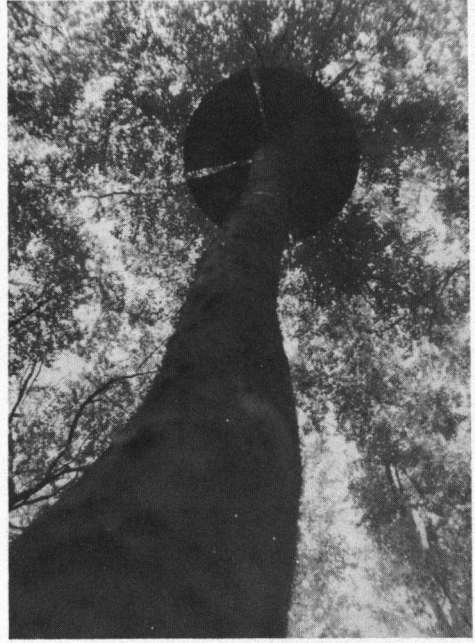
Door het ophangen van nestkasten en dergelijke wordt getracht vooral de bedreigde vogelsoorten met kracht te helpen.

Onder de bedreigde soorten bevindt zich in de eerste plaats de Grote Trap, waarvan zich het grootste bestand nog steeds in Hongarije bevindt. Er zijn meer dan 3000 vogels geteld. In 1979 werd een revalidatiestation opgebouwd voor Grote Trappen. Hier worden de broedsels, die ten gevolge van landbouwwerkzaamheden zijn verstoord, uitgebroed en de jongen opgefokt.

Een speciaal comité houdt zich bezig met het brandende probleem van de stootvogelbescherming. Zelfs de verhinderd van de activiteiten van de illegale valkeniers betekent een groot probleem. Een probleem dat grote omvang begint aan te nemen, niet alleen bij ons, maar ook in de omliggende landen.

Wintervoeding van grote stootvogels

Bijzonder goede resultaten werden de afgelopen jaren bereikt met de wintervoeding van aas aan grote stootvogels. Het tijdens de winter voederen van de grote prooivogels heeft er toe bijgedragen deze vogels de laatste jaren met succes in de Hongaarse vlakten konden doorbrengen. Op acht plaatsen wer-

Het is noodzakelijk om de stootvogels in Hongarije actief te beschermen. Stropers en clandestiene valkeniers zoeken de nesten op om de jongen te stelen. Eén van de belangrijkste taken van de jonge vogelbeschermers uit Hongarije is de bewaking van deze horsten. Vooral nesten van de Sakervalk zijn sterk bedreigd, zoals op bijgaande foto's. Er worden stalen manchetten om de stammen aangebracht, zodat het nauwelijks meer mogelijk is bij de nesten te komen. Foto's: Géza Szentendrey.

den regelmatig van november tot in maart kadavers neergelegd van varkens, kalveren en ook slachtafval. In totaal bezochten 50 tot 60 arenden deze plekken, waarvan 90% Zeearenden, 10% Steenarenden en Keizerarenden. Ook het aanbrengen van kunstnesten en de bewaking van de meest bedreigde horsten, voornamelijk van Oehoe, Sakervalk, Kel-

zerarend, Zwarte Ooievaar en dergelijke, is nu goed op gang gekomen.

In 1979 werd in één der belangrijkste watervogelreservaten het Nationale Park Kiskun-ság, een vogelstation gesticht, waar de leden in staat worden gesteld hun ornithologisch onderzoek en hun waarnemingen te doen.

De ornithologische vereniging maakt de laat-

De wintervoeding van de grote stootvogels wordt regelmatig door de leden van de vereniging uitgevoerd. Op deze foto vier Zeearenden op de kadavers, ergens in de Hongaarse laagvlakten. De Eksters pikken er wat van mee. Foto: István Lórinicz.

In het kader van de vereniging worden in Hongarije jaarlijks 30.000 tot 40.000 geringd. Ook wordt daarbij gebruik gemaakt van Japanse Invliegnetten.
Foto: Géza Szentendrey.

ste jaren ook gebruik van alle mogelijke nieuwsmedia om propaganda te maken voor haar werk. Door middel van een prachtig propaganda-boekje wordt bij de radio, televisie en bij de pers, zowel als bij regionale tentoonstellingen een uitstekende reclame gemaakt. De vogelbescherming werd daarbij in 1979 door de oprichting van 'Het Jaar van een Bedreigde Vogel' gesteund. In het eerste jaar werd speciaal aandacht besteed aan Bijeneters, in 1980 was het speciaal de Ooievaar die om aandacht vroeg. Elk jaar hopen wij weer een andere bedreigde vogelsoort aan het publiek voor te stellen om hun sympathie daarvoor te winnen.

Ook de controle van de preparateurs is een belangrijk onderdeel van het werk van de vereniging, evenals het opsporen van illegaal gehouden, beschermde vogels vooral stootvogels en dergelijke.

Door energieke activiteiten hopen wij uiteindelijk de door het milieu veroorzaakte onheil voor de bedreigde populaties van een aantal vogelsoorten te kunnen verhinderen. Door een tegenwicht te vormen kunnen soorten van de ondergang worden gered.

■ Dr. Dénes Jánossy, president van de Hongarische Ornithologische Gesellschaft, Keleti Károly u. 48, 1024 Boedapest II, Hongarije.

Duinen en duinvalleien

Deze publicatie biedt een beeld van de landschapsecologische gesteldheid van het Nederlandse duingebied. In het bijzonder wordt de aandacht gericht op de ontwikkelingen die de laatste eeuw de achteruitgang hebben veroorzaakt van het typische vochtige duinvalleimilieu, dat zeer kwetsbaar is. Het rapport bevat, naast een inleiding in de problematiek en de gebruikte methoden, een redelijk compleet beeld van de landschapscomponenten en landschapsprocessen die van levensbelang zijn voor de duinen en duinvalleien. Er wordt ingegaan op klimaat, kustontwikkeling, geologie, geomorfologie, hydrologie, bodem en vegetatie. Vijf overzichtskaarten van het Nederlands duingebied vormen hierbij de illustratie. Een veranderingenkaart geeft de opvallend sterke achteruitgang van het duingebied weer tijdens de afgelopen eeuw. De oorzaken worden toegelicht. Voorts is een hoofdstuk gewijd aan mogelijkheden tot behoud, herstel en nieuwvorming van waardevolle vochtige duinvalleimilieus. Het boek besluit met een tweetal vaste bijlagen. In de ene zijn de effecten van natuurlijke veranderingsprocessen en menselijke activiteiten ten opzichte van het duingebied geïnventariseerd. In de andere zijn de veranderingen in het voorkomen van freatofyten in het Nederlandse duingebied sinds 1850 vermeld. Afgezien van een overzicht van de vroegere en huidige toestand biedt dit rapport, geschreven als samenvatting van een uitgebreider basisrapport, houvast voor het beleid en beheer in het verhoudingsgewijs gave en uiterst rijke duingebied van Nederland.

T.W.M. Bakker, J.A. Klijn & F.J. van Zadelhoff: Duinen en duinvalleien. Een landschapsecologische studie van het Nederlandse duingebied. 213 bladzijden, 6 gekleurde kaarten (1979). Uit. Centrum voor landbouwpublicaties en landbouwdocumentatie (Pudoc), Wageningen. Prijs f 35,-

Vogels van Algerije

In augustus 1978 werd de Biospeleologische Expeditie Algerije 1978 naar Algerije ondernomen door zes personen. Over resultaten van deze expeditie van de Biospeleologische Werkgroep van de Nederlandse Vereniging voor Grot- en Karstonderzoek - Speleo Nederland is een verslag van 128 pagina's (geïllustreerd) verschenen. De redactie bestaat uit J.A. Guldemond, R. Leys, J.G.M. Notenboom en A.W. Wesselo. Op pag. 117-125 wordt gerapporteerd welke vogelsoorten in Noordwest-Algerije zijn waargenomen. Ongeveer een kwart van de daar voorkomende vogelsoorten werd gedurende de 13 waarnemingsdagen gezien. Tabel 6 geeft een aardig beeld van de vogelstand in dit gebied. In totaal worden in deze tabel 54 vogelsoorten vermeld.

Dit verslag is te bestellen door overmaking van f 10,- (inclusief porto) op giro 3751305 tnv Biospeleowerkgroep Speleo Nederland, Merelstraat 35 bis, 3514 CM Utrecht, onder vermelding van 'Verslag Algerije expeditie'. Alle correspondentie te richten aan: Biospeleologische Werkgroep van Speleo Nederland, Hertog Reinoudsingel 73, 5913 XB Venlo.